

STATSMINISTERIET

Dato: 15. juni 2005

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 30 - 32 af 14. juni 2005 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg vedrørende forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder (L 169).

Spørgsmål 30:

”Ministeren bedes redegøre for på hvilket grundlag Statsministeriet er nået til den opfattelse der fremgår på s. 14 i lovforslagets bemærkninger, om at anvendelse af det danske sprog skulle være omfattet af statsforfatningen og dermed være et område der ikke kan overdrages til Færøernes myndigheder.”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

”Formålet med det foreliggende forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder er at etablere et retligt grundlag, der vil medføre, at de færøske myndigheder vil kunne overtage samtlige sager og sagsområder, medmindre hensynet til rigsenheden eller særlige bestemmelser i grundloven udelukker en sådan overtagelse.

Det har derfor ved udarbejdelsen af lovforslaget været nødvendigt for regeringen at overveje, hvilke forfatningsmæssige grænser der gælder for lovgivningsmagtens adgang til uden en grundlovsændring at overføre yderligere sagsområder til de færøske myndigheder. Der henvises herom bl.a. til lovforslagets § 1, stk. 2, og lovforslagets bilag 1.

Særligt med hensyn til visse sprogforhold har regeringen i lovforslaget lagt den opfattelse til grund, at spørgsmålet om anvendelse af sproget dansk ikke kan overlades til de færøske myndigheder, og at det bl.a. følger af rigsenheden, at borgerne ikke i visse

dele af riget kan afskæres fra at anvende sproget dansk i offentlige forhold, jf. bl.a. pkt. 4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt pkt. 3.4.1. i lovforslagets bilag 1.

Om grundlaget for denne opfattelse bemærkes det, at grundloven ikke indeholder særlige bestemmelser om anvendelsen af sproget dansk i riget eller adgangen til at overlade spørgsmål om anvendelse af dansk til hjemmestyremyndighederne. Der foreligger heller ikke retspraksis om disse spørgsmål, som endvidere ikke ses omtalt i den forfatningsretlige litteratur.

Da der således ikke foreligger nærmere retskilder, kan de omhandlede spørgsmål naturligvis give anledning til tvivl.

Imidlertid er det regeringens opfattelse, at bl.a. en ordning, der indebar, at borgerne blev afskåret fra indenfor riget eller i dele af riget at anvende dansk ved henvendelse til offentlige myndigheder, ville være en så principiel og grundlæggende fravigelse af den bestående ordning, at regeringen ikke har fundet grundlag for at antage, at en sådan nyordning kunne indføres ved lov uden grundlovsændring.”

Jeg kan henholde mig til Justitsministeriets udtalelse.

Spørgsmål 31:

”Ministeren bedes redegøre for, om den almindelige forvaltningsretlige opfattelse, at en borger i riget må kunne henvende sig på sit eget sprog til myndighederne, herunder en dansker på Færøerne eller en færing i Danmark, kan udtrykkes som et naturligt ønske hos begge parter om at indgå en gensidig forpligtende aftale om dette, men at dette ikke er det samme som, at det fremgår af grundloven.”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

”Det må være en fælles interesse i alle del af riget, at personer, der retter henvendelse til offentlige myndigheder – uanset om det sker på færøsk, grønlandsk eller dansk (eller for udlændinges vedkommende eventuelt på et andet sprog) – modtager den fornødne bistand fra vedkommende myndighed.

Det antages at følge af forvaltningsmyndigheders vejledningspligt og den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forvaltningens undersøgelsespligt, at forvaltningsmyndigheder i almindelighed må sikre sig, at de er i stand til at blive forstået og forstå personer, der retter henvendelse til myndighederne om sager, som skal tages i behandling af myndighederne.

Forvaltningsmyndigheder kan således være forpligtet til at skaffe fornøden tolkebistand, når den, der retter henvendelse til myndigheden, ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt godt, jf. John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer (3. udg. 1999), side 215.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 30.”

Jeg kan henholde mig til Justitsministeriets udtalelse og i øvrigt oplyse, at det følger af hjemmestyrelovens § 11, som ikke ændres med lovforslaget, at dansk lige så vel som færøsk kan anvendes i offentlige forhold.

Jeg kan tilføje, at regeringen ikke ser noget til hinder for, at der kan indgås en politisk aftale mellem regeringen og Færøernes landsstyre om anvendelse af sprogene dansk og færøsk med henblik på udmøntning i lovgivning.

Spørgsmål 32:

”Ministeren bedes oplyse, om regeringen har kendskab til andre lande, der har samme fortolkning som Statsministeriet om, at statsforfatningen skal forstås som omfattende en beskyttelse af statsmagtens sprog internt i andre dele af riget.”

Svar:

Statsministeriet har ikke haft mulighed for inden for de tidsmæssige rammer for besvarelsen af spørgsmålet at indhente oplysninger om retstilstanden i andre lande.